

documents signed between China and BRICS's members and which has an impact on China's political system. Under this impact, Chinese political system produces decisions that get to the outside environment creating challenges for Chinese political system, BRICS system and system of international relations. As a result, all the systems tend to be saved and accept changes experiencing transformations.

Practical example of system approach application, which is given in the article, can be useful for further researches in political science. Especially in discovering specifics of international relations system, international organizations, actions of political actors on international arena and influence of international relations on decision making process within the state's political system.

Keywords: *system approach, system analysis, system of international relations, China, BRICS.*

УДК 327(4-5)

О.О. Звезда

ПОТЕНЦІЙНІ ВАРІАНТИ РОЗВИТКУ КОНФЛІКТІВ НАВКОЛО ДЕ-ФАКТО ДЕРЖАВ НА ПОСТРАДЯНСЬКОМУ ПРОСТОРИ

У даній статті розглядаються основні підходи науковців до шляхів вирішення конфліктів навколо де-факто держав на пострадянському просторі. Автор робить спробу спрогнозувати реакцію світової спільноти на потенційні варіанти розвитку проблеми і визначити ступінь вірогідності чотирьох можливих сценаріїв для сепаратистських регіонів пострадянського простору.

Ключові слова: *де-факто держави, Абхазія, Нагірний Карабах, Південна Осетія, Придністров'я*

Існування де-факто держав на пострадянському просторі залишається дестабілізуючим чинником регіональної системи безпеки. Незважаючи на припинення відкритого військового протистояння у Нагірному Карабасі, Південній Осетії, Абхазії і Придністров'ї, збереження таких неконтрольованих державоподібних утворень несе у собі постійну реальну небезпеку поновлення військових дій, а також економічні та політичні загрози для всієї світової спільноти. А виникнення сепаратистського руху на Сході України може призвести до формування нових де-факто держав у самому центрі Європи. Все це демонструє необхідність вирішення проблеми статусу де-факто держав і ставить перед науковцями завдання по прогнозуванню потенційних варіантів розвитку ситуації.

Серед українських дослідників цієї проблеми слід виділити А. Гетьманчук [8], О. Каравайцева [4] і М. Нагірного [5]. Західна школа представлена П. Колсто [15], С. Корнеллом [14], Т. Чепменом [12]. Особливої уваги заслуговує спільна праця азербайджанського автора А. Абасова і вірменського А. Хачатряна [1].

Норвезький дослідник П. Колсто переконаний, що незважаючи на низку сприяючих факторів (вдале національне будівництво, військову силу, слабкість держави, від якої сепаратистські території намагаються відділитися і підтримку зовнішнього партнера) де-факто держави повинні розглядатися як перехідні явища, такі, що рано чи пізно зникнуть [15, с. 735].

Тому актуальним є формування основних сценаріїв майбутнього даних де-факто держав. Автор пропонує зосередити увагу на наступних варіантах:

- реінтеграція до материнської держави;
- включення території де-факто держави до складу іншої держави;
- досягнення міжнародного визнання в якості незалежної держави;
- збереження статус-кво.

Всі ці сценарії можливі з різним ступенем вірогідності, але також не є взаємовиключними, тобто можуть послідовно змінювати один одного у процесі історичного розвитку. Ймовірність того чи іншого сценарію залежить від: загального політичного клімату на міжнародній арені, позиції провідних світових гравців, політичної та економічної ситуації у материнській державі, могутності держави-покровителя або держави-патрона.

1. Реінтеграція до материнської держави. Даний шлях вирішення проблеми повністю відповідає принципу збереження територіальної цілісності держави, що вперше був зазначений у четвертому пункті Статті 2 Статуту ООН [13] і має найбільшу підтримку серед міжнародної спільноти.

П. Колсто вважає, що материнська держава може бути спроможною реінтегрувати сепаратистську територію двома шляхами:

- військовим шляхом за умови формування сильної армії;
- мирним шляхом, якщо вона досягне успіху в побудові ефективної економічної системи, тим самим пропонуючи вищий рівень життя для населення де-факто держави у разі возз'єднання [15, с. 735].

Шанси щодо реінтеграції збільшуються за умови сприяння світової спільноти і загрози реальних економічних або політичних санкцій, або у випадку політичної волі держави-покровителя. Якщо материнській державі вдасться відновити контроль над втраченою територією військовими засобами, це може спонукати інших державних лідерів випробувати таке ж рішення.

Реальним прикладом такої повної реінтеграції сепаратистського утворення до материнської держави стала колишня невизнана Республіка Сербська Країна, що намагалась відділитися від Хорватії з 1991 року. Внаслідок операцій «Блиск» і «Буря» у 1995 році основна частина сепаратистської території була зайнята хорватськими військами, а остаточно реінтеграція відбулась у 1998 році [5, с. 209]. Отже, даний приклад ілюструє повну абсорбацію де-факто держави змішаним шляхом: і за допомогою використання військової сили, і мирно, завдяки дипломатичним зусиллям, результатом яких стало підписання Ердутської угоди [10].

Є другий варіант реінтеграції де-факто держави до материнської держави: об'єднання на засадах федерації, тобто надання колишній де-факто державі певних привілеїв і спеціальних владних повноважень в обмін на встановлення контролю центром над даною територією. Прикладом такого варіанту розвитку подій може вважатися Гагаузія. Невизнана Республіка Гагаузія була проголошена 19 серпня 1990 року, чому сприяла хвиля перебудови та поступовий розпад Радянського Союзу. Але на відміну від ситуації у Придністров'ї, подальше вирішення конфлікту відбувалося дипломатичним шляхом і 23 грудня 1994 року в парламенті Молдови був прийнятий Закон про особливий статус Гагаузії. В Статті 1 даного Закону зазначається: «Гагаузія – це територіальне автономне утворення з особливим статусом як форма самовизначення гагаузів, що є складовою частиною Республіки Молдова» [3].

Саме подібний сценарій, на думку українських дослідників з Інституту світової політики, є найбільш вірогідним у випадку вирішення придністровського питання завдяки значному впливу Російської Федерації в регіоні [8]. Але Гагаузія не мала такої підтримки від РФ, як має так звана «Придністровська Молдавська Республіка» («ПМР»), тому посилення російських позицій у регіоні є вкрай небажаним для Молдови.

Англійський дослідник С. Корнелл зазначає, що серед певних переваг такий варіант вирішення етнополітичного конфлікту шляхом федералізації держави має значні недоліки:

- надання територіальної автономії може стати лише першим кроком до подальшого повного відокремлення регіону;
- надання автономного статусу, тобто певних привілеїв, одному регіону може сприйматися як дискримінація інших жителів чи етнічних груп;
- автономія збільшує ризик втручання іноземної держави, що пов'язана з населенням даного регіону [14, с. 246].

Автор вважає, що реалізацію сценарію об'єднання де-факто держав пострадянського простору з материнськими державами гальмує декілька чинників:

Значний вплив на переговорний процес, а також політична і військова допомога держави-покровителя, тобто Російської Федерації, яка розглядає сам факт існування подібних де-факто республік як свій важіль впливу на пострадянські держави. Наприклад, офіційне визнання РФ Абхазії та Південної Осетії значно зменшило шанси на повернення даних територій під контроль Грузії.

Відсутність об'єднаної, чітко вираженої позиції світової спільноти. Провідні держави світу не визнають де-факто держави пострадянського простору, але посилення санкцій та інших методів впливу на сепаратистську владу могло б значно прискорити вирішення проблеми.

Відносна економічна та політична слабкість материнських держав, які до цього часу не можуть створити достатньо привабливе для населення сепаратистських територій середовище.

Деякі успіхи керівництва де-факто республік у сфері державного будівництва, що проявляються у посиленні власного авторитету і контролю над сепаратистською територією.

Досить значний проміжок часу, за який з'явилося нове покоління, що сприймає материнську державу як ворога [11].

Автор вважає, що сценарій повної реінтеграції до материнської держави є найбільш вірогідним саме для нових сепаратистських утворень на території України. Проїшов досить незначний період часу, за який влада так званих «ЛНР» і «ДНР» не змогла побудувати жодних ефективних державних механізмів або отримати підтримку світових держав. Тому головним завданням української влади є недопущення заморожування конфлікту на сучасному етапі.

2. Включення території де-факто держави до складу іншої держави. У даному випадку під іншою державою ми маємо на увазі державу-патрона або державу-покровителя, тобто державу, що підтримує сепаратистські прагнення де-факто держав. Поки що немає прикладів успішного об'єднання із зовнішнім патроном, що є свідченням слабкої підтримки цього варіанту на міжнародному рівні. Тому вірогідність даного сценарію для де-факто держав є досить низькою.

На пострадянському просторі слід особливу увагу звернути на Російську Федерацію, так як вона підтримує всі де-факто республіки, лобіює їхні інтереси на міжнародній арені, а розширення власної території повністю відповідає російським імперським амбіціям. Мешканці Абхазії та, особливо активно Південної Осетії, вже користуються особливим візовим режимом з Росією. Крім того, певні групи в «ДНР», «ЛНР» і «ПМР» наполягають на об'єднанні з Росією, в останньому випадку незважаючи навіть на відсутність спільного кордону та вказуючи на Калінінградську область як на подібний прецедент [15, с. 735].

Тобто небезпека подальшого поглинання даних де-факто держав Російською Федерацією залишається, але не у найближчій перспективі. Перешкодою для реалізації

такого сценарію є негативна реакція міжнародної спільноти, що може викликати посилення санкцій до РФ. Тому Росія продовжить декларативну підтримку суверенітету та територіальної цілісності пострадянських держав і навряд чи піде на визнання де-факто республік.

У цьому контексті слід зазначити, що ще 1 грудня 1989 року була прийнята Спільна постанова парламентів Вірменії і так званої «Нагірно-Карабаської Республіки» («НКР») щодо об'єднання в єдину державу. Але до цього часу ця постанова так і залишилася на папері. Вищезгадані дослідники А. Абасов і А. Хачатрян у своїй праці зазначають: «Керівництво РВ не вимагає і не наполягає на об'єднанні НК з Республікою Вірменія» [1, с. 10].

Тобто, Російська Федерація як основний покровитель де-факто держав на пострадянському просторі не володіє достатніми ресурсами та міжнародною підтримкою, щоб включити їх до своєї території. Республіка Вірменія, незважаючи на етнічний чинник і задекларовані ще у «радянський» період конфлікту прагнення, також не може собі дозволити активні кроки у цьому напрямку.

3. *Досягнення міжнародного визнання в якості незалежної держави.* Повна незалежність і міжнародне визнання залишаються кінцевою метою всіх де-факто держав на пострадянському просторі. Будь-яке врегулювання міжнародного конфлікту навколо де-факто держав матиме наслідки для інших подібних випадків. Отже, міжнародне визнання незалежності однієї сепаратистської території може звести нанівець переговорний процес з лідерами інших.

Подібним прикладом може вважатися Косово, визнання якого значно посилило позиції де-факто держав на пострадянському просторі. Українська дослідниця О.В. Каравайцева стверджує: «Тим самим, був створений важливий прецедент для різних невизнаних державних утворень у всьому світі, що добиваються визнання свого суверенітету. ... Так, користуючись Косовським прецедентом російський президент після військової агресії Грузії проти Південної Осетії підписав укази про визнання незалежності Абхазії і Південної Осетії» [4, с.115].

Американські дослідники Т. Чепмен і Ф. Родер вважають саме повне відокремлення від материнської держави та створення нової суверенної країни за допомогою міжнародної спільноти найкращим рішенням довготривалих етнонаціональних конфліктів [12, с. 789]. Але слід зазначити, що конфлікти на пострадянському просторі не є суто національними, тому даний шлях вирішення буде зустрічати значний супротив як материнської держави, так і етнічно неоднорідного населення де-факто держав.

Дослідниця з Придністров'я Т.Г. Осипова пропонує звернути увагу на три альтернативних варіанта досягнення де-факто державою хоча б часткового суверенітету на офіційному рівні

- консолідація конфліктуючих сторін у рамках інтеграційних утворень типу ЄС, що зменшують значення національних державних кордонів і національних структур;
- часткове визнання або отримання неповного державного статусу (у вигляді кондомініуму або протекторату), що дозволило б пом'якшити протистояння сепаратистського регіону та центру;
- надання статусу асоціативної держави шляхом асоціативного включення до визнаної й авторитетної на світовій арені держави або через асоціативне членство в інституційних утвореннях пострадянського простору [6, с. 184].

Можна зробити припущення, що під «визнаною й авторитетною на світовій арені державою» авторка має на увазі Російську Федерацію, а всі ці три варіанти призведуть лише до встановлення повного контролю РФ на території де-факто держав або

безпосередньо в якості метрополії, або опосередковано за допомогою підпорядкованих їй міжнародних організацій регіону.

Доцільним вважається дослідження основних умов визнання де-факто держав світовою спільнотою. Російський дослідник М.О. Добронравін сформулював три основних правила трансформації невизнаного політичного утворення у суверенну державу:

- негативне «правило відстрочки визнання»: якщо самопроголошена держава не отримала визнання протягом 1-2 років, зростає вірогідність збереження статус-кво і надалі, або ризик військового вирішення проблеми з боку материнської держави;
- позитивне «правило визнання жертви»: більше шансів на міжнародне визнання у де-факто держави, яка розглядається світовою спільнотою як жертва агресивної материнської держави;
- негативне «правило невизнання злочинця»: зменшуються шанси на міжнародне визнання у нестабільних сепаратистських регіонів, які мають репутацію реальних або потенційних центрів транснаціональної злочинності та міжнародного тероризму [2, с. 52].

Останню тезу підтверджує і П. Колсто, зазначаючи, що де-факто держава може збільшити свої шанси на досягнення політичного визнання, якщо вона зможе побудувати сильні державні структури та ліквідувати злочинні угруповання на своїй території. У той же час, слід зазначити, що міжнародне визнання автоматично не перетворює де-факто держави у рівноцінного суб'єкта міжнародних відносин. Є всі підстави вважати, що якщо сепаратистські регіони отримують міжнародне визнання лише як наслідок позитивного «правила визнання жертви» (в якості винагороди за наполегливість у визвольній боротьбі або прояву співчуття), то вони мають шанси повторити досвід колишніх європейських колоній в Африці та перетворитися на нестабільні або квазі-держави. Уникненню такого варіанту розвитку подій може посприяти лише масова фінансова підтримка міжнародною спільнотою їх економіки та спільне спостереження за демократичним розвитком інституційних структур протягом тривалого періоду часу [15, с. 737].

Дану тезу на прикладі сепаратистських регіонів Грузії підтверджує і російська дослідниця М.О. Платонова, наголошуючи: «...до серпня 2008 року Абхазія і Південна Осетія були невизнаними, але фактично незалежними державами; після серпня 2008 року вони стали частково визнаними, але фактично незалежними більше вважатися не можуть». Цей парадокс дослідниця пояснює значним посиленням впливу Російської Федерації на ці сепаратистські регіони, що призвело до передачі їй частини де-факто незалежності Абхазії і, навіть у більшій мірі, Південної Осетії. Серед прикладів можна назвати охорону їх кордонів російськими прикордонниками та прийняття російського рубля в якості офіційної валюти [7, с. 99].

4. *Збереження статус-кво.* Кембриджський словник подає визначення даної дефініції: «Статус-кво – існуюча ситуація» [16]. У випадку де-факто держав пострадянського простору збереження статус-кво означає збереження ситуації, що склалася, позицій і пріоритетів учасників конфлікту, відсутність вирішення проблеми на користь жодної із зацікавлених сторін. Тобто території, що прагнуть відокремитися, не отримують міжнародного визнання, але і не повертаються під контроль материнської держави.

Наприклад, такий сценарій розвитку подій дослідниця Н. Беліцер називає найбільш вірогідним для «ПМР» [11]. Автор погоджується з даною тезою і вважає, що інші де-факто держави пострадянського простору, скоріше за все, також не змінять свій статус у короткостроковій перспективі.

Не викликає заперечень, що такий статус є серйозною альтернативою відкритому військовому протистоянню, який надасть сторонам змогу чітко сформулювати свої вимоги та прийти до спільного рішення. Але у той самий час подібний варіант розвитку подій несе у собі певні ризики як для материнської держави, так і для сепаратистських територій. Як вже зазначалось, враховуючи негативне «правило відстрочки визнання» М.О. Добронравіна, шанси де-факто держави отримати міжнародне визнання зменшуються пропорційно часу, який вона чекає на дане визнання [2, с. 51].

Не можна не зазначити і певні ризики, що несе у собі реалізація даного сценарію для материнської держави, так як надає де-факто державам час і можливість для пошуку партнерів на міжнародній арені, формуванню чіткого владного апарату й отриманню повної підтримки серед населення. Особливо небезпечним автору вважається реалізація даного сценарію на Сході України.

Наприклад, дослідники агентства «Digests & Analytics» серед можливих сценаріїв для окупованих територій України називають заморожування конфлікту на довготривалий період: «Під тиском суспільства влада може прийняти рішення про заморожування конфлікту, припинення всіх економічних зв'язків з окупованою територією, а президент і парламент сформулюють для суспільства кінцеву мету – виграти час для будівництва потужної армії, перезапуску економіки, подальшого повернення окупованій території» [9].

Але не слід зневажати тим фактом, що так звані «ДНР» і «ЛНР» також отримують час, який за допомогою і під керівництвом Російської Федерації зможуть використати на побудову державного апарату, відбудову зруйнованої економіки на даних територіях і налагодження міжнародних зв'язків із країнами-партнерами Росії. Таким чином, Україна може отримати замість криміналізованих угруповань, що нездатні самі забезпечувати свою життєдіяльність без впливу РФ, справжні де-факто держави, що будуть відповідати основним критеріям міжнародної спільноти, і повернути які буде вже набагато складніше.

Отже, автор пропонує чотири сценарії розвитку подій навколо де-факто держав пострадянського простору. Найбільш вірогідним вважається збереження статус-кво, що можна спостерігати із середини 1990-х років. Найменш вірогідним будемо вважати об'єднання де-факто держав із державою-патроном, якою являється в основному Російська Федерація, що не має на сучасному етапі достатньої економічної бази та міжнародної підтримки для такого поглинання. А часткове визнання Абхазії та Південної Осетії змінило їхній юридичний статус, але позбавило частини де-факто суверенітету. На думку автора, повна реінтеграція сепаратистських територій на Сході України до материнської держави можлива у випадку недопущення заморожування конфлікту та послаблення дебржави-патрона.

Список використаної літератури

1. Абасов А. Варианты решения карабахского конфликта: идеи и реальность / А. Абасов, А. Хачатрян. – Баку : Ени Несил, 2002 – 38 с. ; Abasov A. Varianty resheniya karabakhskogo konflikta: idei i realnost / A. Abasov, A. Khachatryan. – Baku : Yeni Nesil, 2002 – 38 s.

2. Добронравин Н. А. Непризнанные государства в «серой зоне» мировой политики: основы выживания и правила суверенизации / Н. Добронравин. – Санкт-Петербург : Издательство Европейского университета в Санкт-Петербурге, 2011. – 56 с. ; Dobronravin N. A. Nepriznannye gosudarstva v «seroy zone» mirovoy politiki: osnovy vyzhivaniya i pravila suverenizatsii / N. Dobronravin. – Sankt-Peterburg : Izdatelstvo Yevropeyskogo universiteta v Sankt- Peterburge, 2011. – 56 s.

3. Закон об особом правовом статусе Гагаузии (Гагауз Ери) № 344-ХІІІ от 23.12.94 [Електронний ресурс] // Исполнительный Комитет Гагаузии, Автономно-

территориальное образование Гагаузия (Гагауз Ери) в составе Республики Молдова. – Режим доступа : <http://www.gagauzia.md/pageview.php?l=ru&idc=389&id=146> ; Zakon ob osobom pravovom statuse Gagauzii (Gagauz Yeri) № 344-XIII ot 23.12.94 [Elektronnyy resurs] // Ispolnitelnyy Komitet Gagauzii, Avtonomno-territorialnoe obrazovanie Gagauziya (Gagauz Yeri) v sostave Respubliki Moldova. – Rezhim dostupa : <http://www.gagauzia.md/pageview.php?l=ru&idc=389&id=146>

4. Каравайцева О. В. Незалежність Косово: історія та міжнародні наслідки конфлікту / О. В. Каравайцева // Актуальні проблеми політики. – 2013. – Вип. 50. – С. 111-120 ; Karavaitseva O. V. Nezalezhnist Kosovo: istoriia ta mizhnarodni naslidky konfliktu / O. V. Karavaitseva // Aktualni problemy polityky. – 2013. – Vyp. 50. – S. 111-120.

5. Нагірний М.З Хорватсько-сербська війна: уроки для України / М.З. Нагірний // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Серія : Історія. – 2015. – Вип. 1, Ч. 2. – С. 207-210 ; Nahirnyi M.Z Khorvatsko-serbska viina: uroky dlia Ukrainy / M.Z. Nahirnyi // Naukovi zapysky Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu im. V. Hnatiuka. Serii : Istorii. – 2015. – Vyp. 1, Ch. 2. – S. 207-210.

6. Осипова С. А. Непризнанные государства постсоветского пространства: политические предпосылки возникновения и перспективы развития / С. А. Осипова // Актуальні проблеми політики.– 2014. – Вип. 51. – С. 177-185 ; Osipova S. A. Nepriznannye gosudarstva postsovetskogo prostranstva: politicheskie predposylki vznikhoveniya i perspektivy razvitiya / S. A. Osipova // Aktualni problemi polityki.– 2014. – Vip. 51. – S. 177-185.

7. Платонова М. А. Де-факто независимые государства Кавказа: переосмысление терминологии / М. А. Платонова // Вестник Волгоградского государственного университета. Сер. 4 : История. Регионоведение. Международные отношения – 2012. – № 1 (21). – С. 98-101 ; Platonova M. A. De-fakto nezavisimye gosudarstva Kavkaza: pereosmyslenie terminologii / M. A. Platonova // Vestnik Volgogradskogo gosudarstvennogo universiteta. Ser. 4 : Istoriya. Regionovedenie. Mezhdunarodnye otnosheniya – 2012. – № 1 (21). – S. 98-101

8. Сценарії розвитку придністровського конфлікту. Виклики європейській безпеці / підгот. А. Гетьманчук, Є. Єнін, К. Зарембо та ін. – Київ : Інститут світової політики, 2011. – 138 с. ; Stsenarii rozvytku prydnistrovskoho konfliktu. Vyklyky yevropeiskii bezpetsi / pidhot. A. Hetmanchuk, Ye. Yenin, K. Zarembo ta in. – Kyiv : Instytut svitovoi polityky, 2011. – 138 s.

9. Шесть сценариев для оккупированного Донбасса [Электронный ресурс] // Хвиля. – 2015. - 26.12. – Режим доступа : <http://hvylya.net/analytics/politics/pyat-stsenariiev-dlya-okkupirovannogo-donbassa.html> ; Shest stsenariiev dlya okkupirovannogo Donbassa [Elektronnyy resurs] // Khvilya. – 2015. - 26.12. – Rezhim dostupa : <http://hvylya.net/analytics/politics/pyat-stsenariiev-dlya-okkupirovannogo-donbassa.html>

10. Basic Agreement on the Region of Eastern Slavonia, Baranja and Western Sirmium (Erdut Agreement) [Electronic resource] // United Nations Peacemaker. – 1995. – 5 p. — Mode of access : https://peacemaker.un.org/sites/peacemaker.un.org/files/HR_951112_ErdutAgreement.pdf

11. Belitser N. Transnistrian Conflict: State of Affairs and Prospects of Settlement [Electronic resource] / N. Belitser // Frozen Conflicts” in Europe: Searching for Pragmatic Solutions and Promoting Reconciliation // Black Sea News – 2012. – 1 September – Mode of access : <http://www.blackseanews.net/en/read/55025#comments>

12. Chapman T. Partition as a Solution to Wars of Nationalism: The Importance of Institutions // T. Chapman, P. G. Roeder // American Political Science Review. – 2007. - Vol. 101, № 4. – P. 677-691.

13. Charter of the United Nations and Statute of the International Court Of Justice [Electronic resource] // United Nations treaty collection. – San Francisco, 1945. – 54 p. – Mode of access : <https://treaties.un.org/doc/publication/ctc/uncharter.pdf>

14. Cornell S. E. Autonomy as a Source of Conflict: Caucasian Conflicts in Theoretical Perspective / S. E. Cornell // World Politics. – 2002. - Vol. 54, № 2. – P. 245-276.

15. Kolsto P. The Sustainability and Future of Unrecognized Quasi-States / P. Kolsto // Journal of Peace Research. – 2006. – Vol. 43, № 6. – P. 723-740.

16. Meaning of “the status quo” in the English Dictionary [Electronic resource] // Cambridge Dictionary: Cambridge University Press. – Mode of access : <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/status-quo>

Стаття надійшла до редакції 11.06.2018 р.

O. Zvezdova

POTENTIAL VARIANTS OF THE CONFLICTS DEVELOPMENT AROUND DE FACTO STATES IN THE POST-SOVIET SPACE

This article deals with the main scholars approaches to ways of conflicts settlement around de facto states in the post-Soviet space. The author makes an attempt to predict the response of the world community to the potential variants of the problem and to determine the probability of four possible scenarios for separatist regions of the post-Soviet space.

The author proposes to focus on the following options: reintegration into the mother country; inclusion of the territory of a de facto state into another state; achieving international recognition as an independent state; status quo preservation. All these scenarios are possible with varying degrees of probability, but are also not mutually exclusive, that is, they can consistently change each other in the process of historical development. The probability of a scenario depends on: the general political climate in the international arena, the position of the world's leading players, the political and economic situation in the mother country, the power of the patron-state.

The author considers as the most likely preservation of the status quo, which can be observed since the mid-1990s. The least probable is the association of de facto states with the patron-state. The Russian Federation has no sufficient economic base and international support for such absorption at the present time. And partial recognition of Abkhazia and South Ossetia changed their legal status, but deprived of de facto sovereignty.

The author assures that the scenario of full reintegration into the mother country is most likely for the new separatist entities on the Ukrainian territory. So-called "LNR" and "DNR" authorities failed to build any effective state mechanisms or get support from world powers. Therefore, the main task of the Ukrainian authorities is to prevent the freezing of the conflict at the present stage. The author assume that full reintegration of the separatist territories in the East of Ukraine to the mother country is possible in the event of preventing the freezing of the conflict.

Key words: *de facto states, Abkhazia, Nagorny Karabakh, South Ossetia, Transnistria*